

30.11.2016

Sj/8

§ 306

Avtal om genomförande av konstmuseiprojektet Guggenheim Helsingfors

HEL 2016-011677 T 12 02 01

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade förkasta förslaget.

Behandling

Ledamoten Eero Heinäluoma var jävig och deltog inte i behandlingen av ärendet.

Ledamoten Lasse Männistö understödd av ledamoten Hennariikka Andersson föreslog att stadsfullmäktige skulle besluta för sin del godkänna, med nedannämnda ändringar, det avtal mellan Helsingfors stad och Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors sr om genomförande av konstmuseiprojektet Guggenheim Helsingfors som finns som bilaga 1.

Projektet genomförs så att

- stadens andel av byggkostnaderna för museibygnaden uppgår i byggfasen till högst 73 miljoner euro (ändring i avtalet på punkt 5.3 (a))
- staden ställer inte borgen för projektets lånefinansieringsandel (punkt 5.3 (f) i avtalet stryks)
- Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors ansvarar för att en tredje part beviljar proprieborgen för de lån på högst 35 miljoner euro som det fastighetsaktiebolag som bildas upptar hos penninginrättningar för byggprojektet (i avtalet läggs till de nya punkterna 4 (d) och 5.4 (d), underpunkterna på punkt 4 omnumreras)
- Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors andel av byggkostnaderna för museibygnaden uppgår i byggfasen till 22 miljoner euro (ändring i avtalet på punkterna 4 (i), 5.2 (a) och 5.2 (b))
- Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors ansvarar för betalandet av licensavgiften på 18,4 miljoner euro som grundar sig på avtalet som sluts med Solomon R. Guggenheim-stiftelsen.
- enligt det ovannämnda betalas cirka 49 % av projektets byggnadskostnader och konstmuseets licenskostnader med Helsingfors stads medel och cirka 51 % med privata medel som Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors har skaffat
- staden inte har några avkastningskrav på sin kapitalinvestering och förutsätter inte att det fastighetsaktiebolag som bildas ska ta ut hyra för att täcka investeringskostnaderna
- staden inte tar ut något arrende för den tomt som upplåts till det fas-

30.11.2016

Sj/8

tighetsaktiebolag som bildas

- stadens maximiansvar för museibygnadens årliga lokalkostnader efter att museiverksamheten inletts omfattar verkliga underhålls- och driftskostnader på normalnivå.

Samtidigt beslutar stadsfullmäktige att verkställigheten av beslutet förutsätter att

- staten har meddelat att den understöder museets verksamhet enligt samma principer som den understöder de övriga museer som får statligt stöd
- mervärdesskatten på byggkostnaderna för museet inte räknas som kostnader för staden, specialbolaget eller fastighetsaktiebolaget
- den proprieborgen av den ovannämnda tredje parten för ett lån på högst 35 miljoner euro har säkerställts senast 30.5.2017.
- Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors sr förbinder sig till projektet och undertecknar tillsammans med staden avtalet i bilaga 1
- projektet förverkligas på basis av förslaget Art in the City från arkitektbyrå Moreau Kusunoki Architectes. Beslutet om byggnadens slutliga form och färg fattas utifrån detaljplanläggningen.

Stadsfullmäktige beslutar dessutom vid godkännandet av konstmuseiprojektet Guggenheim Helsingfors inleda beredningen av en framställning om Helsingfors som bildkonststad. I framställningen utreder Helsingfors olika sätt att främja en utveckling av bildkonstfältet i vår stad som helhet också när det gäller annat än Guggenheimprojektet. Detta kan innebära åtgärder som gäller bl.a. galleriutbudet, arbetslokaler, konststipendierna, konstfostran och samlingspolicyn, såsom förvärv av nutidskonst till museernas samlingar. Framställningen av storleksklassen 2–4 miljoner euro föreläggs stadsstyrelsen i februari 2017.

Ledamoten Wille Rydman understödd av ledamoten Paavo Arhinmäki föreslog att stadsfullmäktige skulle besluta förkasta förslaget.

Ledamoten Arja Karhuvaara understödd av ledamoten Pia Pakarinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det då byggvillkoren för Guggenheimmuseet preciseras i detaljplanen utreds om det är möjligt att koppla byggnaden till en del av helhetsförnyelsen av hela Södra hamnen och Salutorget.

Omröstningsförfarande

Först ställs ledamoten Lasse Männistös förslag mot stadsstyrelsens förslag. Därefter ställs ledamoten Wille Rydmans förslag om förkastande som motförslag mot det vinnande förslaget. Vinner ledamoten Wille

30.11.2016

Sj/8

Rydmans förslag om förkastande, förfaller den föreslagna hemställningsklämman. Vinner stadsstyrelsens förslag, tas den föreslagna hemställningsklämman upp till omröstning.

21 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Lasse Männistö's motförslag

Ja-röster: 46

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Harri Lindell, Eija Loukoila, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 39

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Pekka Majuri, Björn Månsson, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Osmo Soininvaara, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Ville Ylikahri

Stadsfullmäktige hade godkänt stadsfullmäktiges förslag vid denna omröstning.

22 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, förkastande NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: Stadsfullmäktige beslutar förkasta förslaget.

Ja-röster: 32

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Ma-

30.11.2016

Sj/8

ri Holopainen, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Pekka Majuri, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Osmo Soininvaara, Ilkka Taipale, Sanna Vesikansa, Ville Ylikahri

Nej-röster: 53

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kiväkäs, Dan Koivulaakso, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Harri Lindell, Eija Loukoila, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Stadsfullmäktige beslutade förkasta ärendet.

Samtidigt förföll ledamoten Arja Karhuvaaras förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Atte Malmström, chef för koncernstyrningen, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Sari-Anna Pennanen, ledande stadsombudsman, telefon: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Henri Kähönen, näringslivsplanerare, telefon: 310 25020
henri.kahonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Guggenheim Tukisäätiön ja kaupungin välinen sopimus
- 2 GuggenheimHelsinki_MoreauKusunoki_Concept_Narrative
- 3 Guggenheim-museon talousarvio
- 4 Guggenheim-museon hallinnointimalli
- 5 Guggenheim-museohanketta koskeva työryhmämuistio
- 6 Guggenheim-museon aikataulu
- 7 Guggenheim-museon yksityiset_rahoittajat

30.11.2016

Sj/8

- 8 Guggenheim Helsinki – Arvio hankkeen taloudellisista vaikutuksista
9 Opetus- ja kulttuuriministeriön ennakollinen näkemys museoiden valtiotulosjärjestelmästä

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Säätio

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar för sin del godkänna det avtal mellan Helsingfors stad och Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors sr om genomförande av konstmuseiprojektet Guggenheim Helsingfors som finns som bilaga 1.

Projektet genomförs så att

- stadens andel av byggkostnaderna för museibyggnaden uppgår i byggfasen till högst 80 miljoner euro
- staden inte har några avkastningskrav på sin kapitalinvestering och förutsätter inte att det fastighetsaktiebolag som bildas ska ta ut hyra för att täcka investeringskostnaderna
- staden inte tar ut något arrende för den tomt som upplåts till det fastighetsaktiebolag som bildas
- stadens maximiansvar för museibyggnadens årliga lokalkostnader efter att museiverksamheten inlett omfattar verkliga underhålls- och driftskostnader på normalnivå.

Stadsfullmäktige beslutar samtidigt bevilja proprieborgen för de lån på högst 35 miljoner euro som det fastighetsaktiebolag som bildas upptar hos penninginrättningar för byggprojektet på följande villkor:

- borgen beviljas för att täcka det/de lån som fastighetsaktiebolaget upptar i syfte att låta bygga Guggenheimmuseet och låne- och dröjsmålsräntor och eventuella indrivningskostnader för lånet/lånen,
- stadens borgensansvar uppgår till högst 35,5 miljoner euro
- det/de lån som fastighetsaktiebolaget upptar för att låta bygga Guggenheimmuseet ska amorteras i jämnstora poster och lånetiderna

30.11.2016

Sj/8

ska vara högst 30 år räknat från första låneuttaget (av första lånet)

- som motsäkerhet för borgen ger fastighetsaktiebolaget anläggning-sinteckningar i museibygnaden med bästa företrädesrätt till ett minivärde som motsvarar lånet/lånen multiplicerat/multiplicerade med 1,2
- uppgifterna om projektets totalfinansiering är tillräckliga och verifierade
- en årlig borgensprovision om minst 0,5 % kan uppbäras i en situation där fastighetsaktiebolaget inte längre hör till stadskoncernen. Provisionen beräknas på det per 31.12 återstående lånekapital som är föremål för borgensansvaret, och betalas före utgången av januari därpåföljande år.

Verkställigheten av beslutet förutsätter att

- staten har meddelat att den understöder museets verksamhet enligt samma principer som den understöder de övriga museer som får statligt stöd
- mervärdesskatten på byggkostnaderna för museet inte räknas som kostnader för staden, specialbolaget eller fastighetsaktiebolaget
- Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors sr förbinder sig till projektet och undertecknar tillsammans med staden avtalet i bilaga 1
- projektet förverkligas på basis av förslaget Art in the City från arkitektbyrån Moreau Kusunoki Architectes.

Stadsfullmäktige beslutar dessutom vid godkännandet av konstmuseiprojektet Guggenheim Helsingfors inleda beredningen av en framställning om Helsingfors som bildkonststad. I framställningen utreder Helsingfors olika sätt att främja en utveckling av bildkonstfältet i vår stad som helhet också när det gäller annat än Guggenheimprojektet. Detta kan innebära åtgärder som gäller bl.a. galleriutbudet, arbetslokaler, konststipendierna, konstfostran och samlingspolicyn, såsom förvärv av nutidskonst till museernas samlingar. Framställningen av storleksklassen 2–4 miljoner euro föreläggs stadsstyrelsen i februari 2017.

Föredragandens motiveringar

Projektets bakgrund

Postadress
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Guggenheim är ett internationellt nätverk av konstmuseer som upprätthålls av den icke-vinstdrivande stiftelsen Solomon R. Guggenheim, nedan Guggenheimstiftelsen. Museerna i nätverket har till uppgift att öka kännedomen om och uppskattningen av konst, arkitektur och visuell kultur i världen och skapa möjligheter för vanliga människor att uppleva modern konst och nutidskonst på ett betydelsefullt sätt. Stiftelsen har ett museum i Bilbao, New York och Venedig. Dessutom fortskrider museet i Abu Dhabi snart till bygghasen.

Helsingfors stadsstyrelse godkände 17.1.2011 ett avtal mellan Helsingfors stad och Guggenheimstiftelsen om utarbetande av en koncept- och utvecklingsstudie i syfte att utreda möjligheterna att inrätta ett Guggenheimmuseum i Helsingfors. Stadsstyrelsen beslutade 2.5.2012 förkasta projektet med rösterna 8–7.

Guggenheimstiftelsen publicerade ett nytt förslag i september 2013. I det nya förslaget framställdes det i likhet med det ursprungliga förslaget att Guggenheim Helsingfors ska betona nordisk och internationell design och arkitektur och dessas knutpunkter med övrig modern konst och nutidskonst.

Stadsstyrelsen beslutade 13.1.2014 reservera magasinterminalområdet i Södra hamnen för en arkitekturtävling för en museibygnad. Guggenheimstiftelsen ordnade därefter en internationell arkitekturtävling i samarbete med Finlands Arkitektförbund, Helsingfors stad och finska staten. Sammanlagt 1 715 förslag kom in i den internationella tävlingen, vilket gjorde tävlingen till en av de största arkitekturtävlingarna i världen. Aktörerna ovan var representerade i tävlingsjuryn på 11 personer som valde den parisiska arkitektbyrån Moreau Kusunoki Architectes förslag "Art in the City" till tävlingens vinnare.

Guggenheimstiftelsen, Turism- och Restaurangförbundet rf och Byggnadsindustrin RT rf inrättade våren 2014 Understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors sr (nedan understödsstiftelsen).

Efter att ha offentliggjort vinnaren i arkitekturtävlingen inledde understödsstiftelsen den fortsatta beredningen av projektet i samarbete med Helsingfors stad. Också representanter för staten kallades till beredningsgruppen. Beredningsgruppen koncentrerade sig på att bedöma projektets genomförbarhet och att bygga upp en genomförandemodell. Gruppens arbete baserade sig på understödsstiftelsens och Helsingfors stads kostnadskalkyler och bedömningar av genomslagskraften. I beredningsgruppen fanns representanter för staden, understödsstiftelsen, undervisnings- och kulturministeriet och arbets- och näringsministeriet. Beredningsgruppens sammansättning framgår av arbetsgruppens promemoria i bilaga 2.

I beredningsgruppen togs det upp en modell som baserade sig på att byggandet av museet och museets verksamhet skulle finansieras av finska staten, Helsingfors stad, understödsstiftelsen och privata aktörer. Då landets regering under budgetförhandlingarna i augusti 2016 beslutade att inte delta i bygginvesteringarna för museet Guggenheim Helsingfors fortsatte beredningen av projektet mellan representanterna för Helsingfors stad och understödsstiftelsen. Målet för arbetet var att komma med en modell som kan föreläggas stadsstyrelsen och stadsfullmäktige under hösten 2016. Stadens och understödsstiftelsens representanter har nu berett ett förslag i syfte att genomföra projektet. Samtidigt har de förhandlat fram ett avtal om inrättande av konstmuseet Guggenheim Helsingfors och om samarbetet kring verksamheten. Avtalet finns som bilaga 1.

I den genomförandemodell som nu föreslås är den privata finansieringens andel betydligt stor, och modellen ersätter en annan som byggde på statens kapitalinvestering i projektet som också togs upp i arbetsgruppen.

Konstmuseibygnaden Art in the City

Den planerade byggnaden för Guggenheim Helsingfors konstmusei- bruk, arkitekturtävlingens vinnare Art in the City, är ett mångsidigt museum för konst, design och arkitektur. Den av Helsingfors stad reserverade tomten för byggnaden har ett centralt läge och symboliserar en havsnära entré till staden. Utvecklingen av helheten som en del av området Södra hamnen är en viktig del av utvecklingen av stadens centrum.

Museibygnadens utställningslokaler är sammankopplade paviljonger och torg grupperade kring ett gatuliknande utrymme. Till fasaden på byggnaden används kolbehandlat trä och glas. Själva museet består av sammanlagt nio låga paviljonger och ett fyrliknande torn. Museet kopplas ihop med det omgivande stadsrummet på olika sätt. Besökarna får gå längs en gångbro till Observatoriebergets park och på havets sida kopplar en strandpromenad byggnaden ihop med Södra hamnen. Alla museets lokaler har planerats så att de främjar mötet mellan människor och upplevelsen av konst.

Museets tomt har en yta på ca 18 520 m². Museihelheten har en yta på ca 12 100 m², varav ca 4 000 m² utgör utställningslokaler. Museilokalerna omfattar gallerier, en flexibel föreställnings- och konferenssal, utbildningslokaler, ett stort café, en liten restaurang, förvaltningslokaler, produktionslokaler, förvaringslokaler, en museibutik och andra lokaler. Museets utomhuslokaler har planerats så att också de kan utnyttjas för

30.11.2016

Sj/8

utställning av konst och konstprojekt. Dessutom tas de senaste innovationerna i digital teknologi i beaktande när museet planeras och byggs.

Kostnaderna för byggandet av museet beräknas uppgå till 130 miljoner euro exklusive mervärdesskatt.

Arkitekterna Nicolas Moreau och Hiroko Kusunoki bildade arkitektbyrån Moreau Kusunoki Architectes i Paris år 2011. Kusunoki utexaminerades från Shibaura tekniska högskola och inledde sin karriär i arkitekturstudion Shigeru Ban. Moreau utexaminerades från École Nationale Supérieure d'Architecture de Paris-Belleville och har arbetat i arkitekturbyråerna SANAA och Kengo Kuma. De mest berömda arbetena av Moreau Kusunoki Architectes är Beauvais nya teater, museet Maison des Cultures et des Mémoires i Cayenne i Franska Guyana, tekniska högskolan vid Savoie universitet i Bourget du Lac och en öppen plats framför nya Palais de Justice ritat av Renzo Piano i Porte de Clichy i Paris.

Bedömning av projektets ekonomiska och andra konsekvenser

Guggenheim Helsingfors är ett projekt som gäller såväl kultur, utbildning, ekonomi som turism. Följande bedömningar har gjorts över museets ekonomiska och andra konsekvenser:

- Solomon R. Guggenheim-stiftelsens koncept- och utvecklingsstudie om Guggenheim Helsingfors, publicerad år 2012.
- Guggenheim Helsingfors. Ett förnyat förslag från år 2013.
- Taloustutkimus Oy:s undersökning Guggenheim Helsinki museo – tulovirta ulkomaanmatkailusta pääkaupunkiseudulle, publicerad i januari 2016.
- Stadskansliets bedömning från år 2016 av de ekonomiska konsekvenserna av projektet Guggenheim Helsingfors.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt Boston Consulting Groups kalkyler i Solomon R. Guggenheim-stiftelsens förnyade förslag, offentliggjort år 2013, beräknas museet ha följande ekonomiska konsekvenser:

- De totalekonomiska konsekvenserna av museiverksamheten årligen (direkta, indirekta och sekundära konsekvenser): ca 41 miljoner euro.
- Totala skatteinkomster årligen: ca 8 miljoner euro.

30.11.2016

Sj/8

- Museet skapar direkt 103–111 arbetstillfällen.
- Museet skapar indirekt 340–380 arbetstillfällen i Finland.

I Helsingfors stadskanslis utredning från år 2016 beräknas projektet ha följande ekonomiska konsekvenser:

Ekonomiska konsekvenser i byggfasen

- konsekvenser för produktionen (värdeökning): 100 miljoner euro
- konsekvenser för sysselsättningen: 1 220 årsverken
- konsekvenser för skatteinkomsterna: 24 miljoner euro.

Årliga konsekvenser i museets verksamhetsfas

- konsekvenser för produktionen (värdeökning): 24 miljoner euro
- konsekvenser för sysselsättningen: 400 årsverken
- konsekvenser för skatteinkomsterna: 7 miljoner euro.

Statens andel av konsekvenserna för skatteinkomsterna sammanlagt

- i byggfasen: skatteinkomster på sammanlagt 14,7 miljoner euro
- i fråga om museiverksamhet och turism: skatteinkomster på 4,9 miljoner euro om året.

Helsingfors andel av konsekvenserna för skatteinkomsterna sammanlagt

- i byggfasen: skatteinkomster på sammanlagt 3,7 miljoner euro
- i fråga om museiverksamhet och turism: skatteinkomster på 1,3 miljoner euro om året.

Konsekvenserna för turistvolym

I stadskansliets bedömning från år 2016 anges följande bedömningar om projektets konsekvenser för turistvolym:

- 25 000 nya övernattande utländska turister om året
- 20 000 nya utländska dagsturister om året

30.11.2016

Sj/8

- 20 000 nya utländska turister som förlänger sitt besök om året
- 30 000 nya inhemska turister.

Enligt utredningarna förstärker projektet Finlands och Helsingfors internationella namnkunnighet och ställning som kulturstad och turistmål. Projektet har en avsevärd inverkan på turistvolymerna och ökar bl.a. de internationella transitpassagerarnas besök från Helsingfors–Vanda flygplats till Helsingfors. Ökningen av turistvolymerna har en positiv inverkan på aktörerna, företagen och turisminvesteringarna inom branschen.

I stadens utredningsarbete har det ansetts som realistiskt att projektets inverkan på turisternas konsumtion i Finland uppgår till 16 miljoner euro om året. Dessutom ökar museet antalet potentiella besökare i de befintliga konstmuseerna. Många privata aktörer och intresseorganisationer har understött projektet.

Kulturella konsekvenser

Konstmuseiprojektet Guggenheim Helsingfors främjar tillgången till konst och kultur. Projektet ger en möjlighet att uppleva de främsta konstverken inom den moderna konsten och nutidskonsten. Museets samarbete med andra Guggenheimmuseer och den övriga internationella museibranschen skapar dessutom bättre möjligheter för finländska konstnärer att nå framgång på den internationella arenan. Detta bidrar för sin del till konstnärernas sysselsättningsmöjligheter och uppbyggandet av imagen för den finländska nutidskonsten, designen och arkitekturen runt världen.

Guggenheim Helsingfors producerar utställningar på internationell nivå som cirkulerar runt världen bl.a. på andra Guggenheimmuseer. Museet når därigenom en bred publik också utanför Finland.

Projektets genomförandemodell och ordnande av Guggenheim Helsingfors verksamhet i sammandrag

Projektet genomförs enligt förslaget utgående från att Helsingfors stad och understödsstiftelsen bildar ett specialbolag i vilket staden äger 84 % och understödsstiftelsen 16 % av aktierna. Ägarandelarna motsvarar parternas kapitalinvesteringar i bolaget, 80 miljoner euro respektive 15 miljoner euro. Specialbolaget bildar ett fastighetsaktiebolag som låter bygga museibygnaden. Byggnaden stannar i fastighetsaktiebolagets ägo. Byggekostnaderna för museibygnaden beräknas uppgå till 130 miljoner euro exklusive mervärdesskatt.

30.11.2016

Sj/8

Fastighetsaktiebolaget hyr ut byggnaden till understödsstiftelsen för Guggenheim Helsingfors för en period på 20 år. Staden ansvarar för museibygnadens och fastighetens årliga underhålls- och driftskostnader av normalnivå och tar inte ut något vederlag för upplåtelse av rätten att använda tomten.

Staden tar det härigenom uppkomna kostnadsansvaret i beaktande i sina årliga budgetar.

Staden investerar genom specialbolaget 80 miljoner euro och understödsstiftelsen 15 miljoner euro i uppförandet av museibygnaden. Därtill upptar fastighetsaktiebolaget ett lån på 35 miljoner euro hos penninginrättningar. Om museets byggkostnader underskrider de beräknade kostnaderna minskar lånekapitalet i samma proportion. Parterna förhandlar i detta fall om att sänka understödsstiftelsens hyra till fastighetsbolaget.

Staden beviljar proprieborgen för lånet. Med hjälp av proprieborgen får fastighetsaktiebolaget lån på förmånligare villkor än utan borgen. Med stöd av kommunallagen kan stadsfullmäktige bevilja borgen för ett bolag som hör till stadskoncernen. Det fastighetsaktiebolag som bildas för projektet kommer att höra till stadskoncernen.

Den proprieborgen som staden enligt förslaget beviljar riskerar inte stadens förmåga att svara för de lagstadgade uppgifter som ålagts staden. Borgen är inte heller förenad med någon sådan betydande ekonomisk risk som avses i kommunallagen. Stadens intressen tryggas genom följande villkor:

- borgen beviljas för att täcka det/de lån som fastighetsaktiebolaget upptar i syfte att låta bygga Guggenheimmuseet och låne- och dröjsmålsräntor och eventuella indrivningskostnader för lånet/lånen
- de upptagna lånen uppgår till sammanlagt högst 35 miljoner euro
- det/de lån som fastighetsaktiebolaget upptar för att låta bygga Guggenheimmuseet ska amorteras i jämnstora poster och lånetiderna ska vara högst 30 år räknat från första låneuttaget (av första lånet)
- som motsäkerhet för borgen ger fastighetsaktiebolaget anläggningssinteckningar i museibygnaden med bästa företrädesrätt till ett minimivärde som motsvarar lånet/lånen multiplicerat/multiplicerade med 1,2

30.11.2016

Sj/8

- uppgifterna om projektets totalfinansiering är tillräckliga och verifierade
- en årlig borgensprovision om minst 0,5 % kan uppbäras i en situation där fastighetsaktiebolaget inte längre hör till stadskoncernen. Provisionen beräknas på det per 31.12 återstående lånekapital som är föremål för borgensansvaret, och betalas före utgången av januari därpåföljande år.

Om stadsfullmäktige beslutar förbinda sig till det avtal som förhandlats fram med understödsstiftelsen förbinder stadsfullmäktige sig samtidigt till att bevilja borgen. För klarhetens skull har beviljandet av borgen dock särskilt tagits upp i beslutsförslaget.

Understödsstiftelsen betalar fastighetsaktiebolaget årligen 1,65 miljoner euro i hyra. Beloppet motsvarar kalkylmässigt utgifterna för lånet hos penninginrättningar. Under avtalsperioden betalar understödsstiftelsen sammanlagt 33 miljoner euro till fastighetsaktiebolaget. Om avtalet förlängs fortsätter också de ovannämnda årliga betalningarna tills lånet har återbetalats i sin helhet. Hyresbeloppet motsvarar låneamorteringarna och låneutgifterna. Understödsstiftelsen finansierar beloppet genom donationer och genom att reservera en andel på 3 euro per inträdesbiljett av biljettinkomsterna.

Genomförandet av byggprojektet förutsätter att mervärdesskatten inte räknas som kostnader för staden, specialbolaget eller fastighetsaktiebolaget. Detta kan genomföras antingen genom att staten beviljar projektet befrielse från skyldigheten att betala mervärdesskatt eller genom att fastighetsaktiebolaget och understödsstiftelsen anmäler sig som mervärdesskatteskyldiga. Dessa avgöranden kan innebära att det är nödvändigt att ändra sättet på vilket staden beviljar finansiering och staten understöd. Det är dock inte möjligt att höja maximibeloppet på stadens ansvar genom dylika ändringar.

Konstmuseet Guggenheim Helsingfors driftsutgifter beräknas uppgå till 11,6 miljoner euro. Intäkterna av museets egen verksamhet beräknas uppgå till 9,9 miljoner euro. Inträdesavgifterna är den största inkomstposten och avsevärda inkomster väntas dessutom av företagssamarbetet. Kalkylen utgår också från att staten understöder museets verksamhet enligt samma principer som den understöder andra museer som är verksamma i Finland. Statens understöd, s.k. statsandelar, uppgår i dagens nivå till 1,3 miljoner euro om året. Undervisnings- och kulturministeriet har 2.11.2016 gett ett förhandsbesked i saken, vilket finns som bilaga 9.

Understödsstiftelsen ansvarar för betalningen av licensavgiften till Guggenheimstiftelsen. Licensavgiften på 20 miljoner dollar, dvs. ca 18,4 miljoner euro i nuvärde, täcks med privat finansiering.

Andelen privat finansiering består därigenom av en kapitalinvestering på 15 miljoner euro, avtalsperiodens hyra på sammanlagt 33 miljoner euro och licensavgiften på 18,4 miljoner euro, dvs. de privata tillgångarna för genomförandet av projektet uppgår till minst 66,4 miljoner euro. Dessutom betalar understödsstiftelsen årligen en förvaltningsavgift på en miljon euro till Guggenheimstiftelsen. Avgiften täcks med intäkter av museets verksamhet.

Stadgarna för understödsstiftelsen kommer att ändras så att stiftelsen kan vara huvudman för konstmuseet. Understödsstiftelsen kommer att ansvara för museiverksamheten. Staden får utse en representant i styrelsen för understödsstiftelsen och en representant i den kommande delegationen för understödsstiftelsen.

Det har ställts krav på museiverksamheten i fråga om bl.a. lokalernas tillgänglighet och verksamhetens innehåll. Museibygnaden ska vara en del av det öppna stadsrummet och det ska finnas en öppen offentlig strand framför museet. Meningen är att museiverksamheten inte ska hindra fri tillgång till stranden genom tomten. Den s.k. boulevarden på museets innegård är ett öppet offentligt rum som inte har något inträdesavgift. Dessutom planeras det som en del av museet ett s.k. rum för fri konst i vilket det är möjligt att visa och framföra konst i samarbete med olika konstorganisationer, fria grupper och andra aktörer som producerar konst enligt en särskild plan och budget.

Styrelsen för understödsstiftelsen beslutar om avgifterna för museets inträdesbiljetter. Enligt denna punkt finns det utöver den normala inträdesavgiften biljetter till rabattpris för bl.a. barn, ungdomar, studerande och pensionärer. Museet förbehåller sig också rätten att höja inträdesavgiften vid specialutställningar.

Konstmuseet Guggenheim Helsingfors är skyldigt att samarbeta med andra museer i Helsingfors som en del av ett s.k. museikluster för nutidskonst och med andra konst- och kulturorganisationer i Finland och utomlands.

Avsikten är att som stöd för museets förvaltning bilda en styrgrupp som består av aktörer och företag inom turismen och som har till uppgift att koncentrera sig på internationell marknadsföring och kommunikation och därigenom syfta till att säkerställa att museet på bästa möjliga sätt kan utnyttjas inom både turismen och den internationella kommunikationen.

Avtalet mellan Helsingfors stad och understödsstiftelsen

Det avtal som Helsingfors stad och understödsstiftelsen förhandlat fram gäller inrättande av konstmuseet Guggenheim Helsingfors och dess verksamhet. Avtalet är uppbyggt så att däri anges de viktigaste förutsättningarna för projektet (punkt 4) och beskrivs stadens och understödsstiftelsens ansvar separat med beaktande av specialbolagets och fastighetsaktiebolagets roller både i planerings-, inrättande- och byggfasen av museet (punkt 5) och under museiverksamheten (punkt 6). Därtill innehåller avtalet föreskrifter om hur man ska fatta beslut om eventuell förlängning av verksamheten efter att avtalsperioden löpt ut (punkt 7).

Nedan anges de viktigaste villkoren för avtalet.

I punkt 1 preciseras avtalsparterna, vilka är understödsstiftelsen och Helsingfors stad. I punkt 3 preciseras terminologin i avtalet.

I punkt 2 om avtalets bakgrund och syfte och budgetansvaret beskrivs de centrala elementen i projektet, och de uttryckliga avtalsvillkoren för dessa har antecknats i de nedanstående avtalspunkterna som en del av helheten och avtalsparternas skyldigheter.

I punkt 4 om förutsättningarna för genomförandet av projektet har det konstaterats att en förutsättning för att genomföra projektet är att båda parternas beslutsorgan har godkänt projektet. Staden förutsätter dessutom att mervärdesskatten på byggkostnaderna inte räknas som kostnader för staden, specialbolaget eller fastighetsaktiebolaget. Samma förutsättning anges i fråga om understödsstiftelsen.

Både understödsstiftelsen och staden förutsätter ytterligare att staten har meddelat att den understöder Guggenheimmuseets verksamhet enligt samma principer som den understöder de övriga museer som hör till statsandelssystemet. Det tas upp i denna punkt att understödet uppgår till ca 1,3 miljoner euro om året enligt de aktuella uppgifterna.

Dessutom ska reglerna för understödsstiftelsen ändras så att stiftelsen kan driva museiverksamheten.

I underpunkt h anges det dessutom som en förutsättning att styrelsen för understödsstiftelsen ska ha säkerställt finansieringen för kapitalinvesteringen på 15 miljoner euro.

I inledningen i punkt 5 om planeringen, inrättandet och byggandet av konstmuseet konstateras det bl.a. att projektet genomförs i bra samförstånd och med beaktande av avtalen mellan understödsstiftelsen och Solomon R. Guggenheim-stiftelsen. I samma punkt konstateras det att

kostnaderna för museibygnaden beräknas uppgå till 130 miljoner euro (exklusive mervärdesskatt).

I punkt 5.2 anges reglerna för bildande av ett specialbolag i parternas ägo. Stadens ägarandel av specialbolaget är 84 procent och understödsstiftelsens andel 16 procent. Parterna investerar 80 miljoner (staden) respektive 15 miljoner (understödsstiftelsen) euro i bolaget.

I samma punkt konstateras det ytterligare att staden har rätt att inlösa de aktier i specialbolaget som är i understödsstiftelsens ägo till deras anskaffningspris vid vilken tidpunkt som helst under 20 år efter att museiverksamheten inletts. I punkten föreskrivs det också om understödsstiftelsens rätt att pantsätta eller överlåta de aktier i specialbolaget som är i stiftelsens ägo.

I underpunkten d till punkt 5.2 konstateras det att specialbolaget bildar och äger fastighetsaktiebolaget. Dessutom konstateras det i underpunkt f att specialbolaget investerar 95 miljoner euro i fastighetsaktiebolaget som ska uppta ett lån hos penninginrättningar för finansieringsandelen på 35 miljoner euro. Det konstateras vidare i samma punkt att om byggkostnaderna för museet underskrider de beräknade kostnaderna minskar lånekapitalet i samma proportion och parterna förhandlar därefter om att sänka understödsstiftelsens hyra.

I punkt 5.3 om stadens skyldigheter och rättigheter konstateras det att staden förlänger beslutet om områdesreserveringen och tar hand om de detaljplanemässiga förutsättningarna för museet och om avtalen om omorganisering av hamnverksamheten.

I denna punkt föreskrivs det om att staden överlåter tomten till fastighetsaktiebolaget och låter genom specialbolaget och fastighetsaktiebolaget bygga museibygnaden vars preliminära ritningar och beskrivning finns som bilagor till avtalet. Med stöd av avtalspunkten stannar tomten i stadens ägo och byggnaden i fastighetsaktiebolagets ägo.

Dessutom konstateras det i punkt 5.3 e att staden beviljar proprieborgen eller fyllnadsborgen för det lån hos penninginrättningar som fastighetsaktiebolaget upptar enligt punkt 5.2 f.

I punkten anges understödsstiftelsens skyldighet att upprätthålla och utveckla museiorganisationen, delta i att planera och uppföra byggnaden och låta bygga den genom specialbolaget och fastighetsaktiebolaget.

I punkt 6 om det kommande konstmuseets verksamhet anges parternas rättigheter och skyldigheter, kraven för museiverksamheten och en föreskrift om hur ett eventuellt finansieringsunderskott ska täckas.

30.11.2016

Sj/8

Enligt punkt 6.1 om stiftelsens rättigheter och skyldigheter tar understödsstiftelsen, vars regler har ändrats så att den kan driva museiverksamhet, hand om museets verksamhet och ingår med Solomon R. Guggenheim-stiftelsen avtal om museets verksamhet med stöd av vilka museet hör till Guggheimnätverket och får rättigheter att använda namnet Guggenheim och dess symboler. Understödsstiftelsen ansvarar för den licens- och förvaltningsavgift som ska betalas till Guggenheimstiftelsen.

I avtalspunkt 6.1 konstateras det vidare att understödsstiftelsen har rätt att välja de övriga aktörerna i museibyggnaden och att stiftelsen ansvarar för kostnaderna för museiverksamheten och återbetalningen av det lån som upptas för att finansiera byggandet.

Enligt underpunkt 6.1 f betalar understödsstiftelsen årligen 1,65 miljoner euro i hyra till fastighetsaktiebolaget. Beloppet uppgår till sammanlagt 33 miljoner euro under avtalsperioden. Hyresbeloppet är inte beroende av det sammanlagda beloppet av tilläggsavgifter som tas ut hos besökarna. Understödsstiftelsen finansierar sin andel genom donationer och genom att reservera en andel på 3 euro per besökare av biljettpriserna.

Fastighetsaktiebolaget ansvarar för återbetalningen av lånet hos penninginrättningar som tas upp i punkt 5.2 f, och använder understödsstiftelsens ersättning till bolaget i sin helhet till att täcka låneamorteringarna och låne- och ränteutgifterna.

Understödsstiftelsen får utse en representant både i styrelsen för specialbolaget och i styrelsen för fastighetsaktiebolaget.

I punkt 6.2 behandlas stadens rättigheter och skyldigheter under konstmuseets verksamhetstid. Enligt underpunkt 6.2 a får staden utse en representant i styrelsen för understödsstiftelsen och en representant i den kommande delegationen för understödsstiftelsen.

Enligt underpunkterna 6.2 b och d hyr fastighetsaktiebolaget ut museibyggnaden till understödsstiftelsen för museiverksamhet och dess stödfunktioner. Tomten överläts utan vederlag.

Helsingfors stad ansvarar för underhålls- och driftskostnaderna för fastigheten. Fastighetsaktiebolaget tar inte ut ränta på det bundna kapitalet, avskrivningar på museibyggnaden eller lokalkostnader som hänförs till tomtarrendet hos stiftelsen.

I punkt 6.3 anges funktionella krav för museiverksamheten. Med stöd av underpunkterna a–c till samma punkt ska museibyggnaden vara en del av det öppna stadsrummet och det ska finnas en öppen offentlig

strand framför museet. Meningen är att museiverksamheten inte ska hindra fri tillgång till stranden genom tomten. Den s.k. boulevarden på museets innegård är ett öppet offentligt rum som inte har något inträdesavgift. Dessutom planeras det som en del av museet ett s.k. rum för fri konst i vilket det är möjligt att visa och framföra konst i samarbete med olika konstorganisationer, fria grupper och andra aktörer som producerar konst enligt en särskild plan och budget.

Med stöd av underpunkt d beslutar styrelsen för understödsstiftelsen om avgifterna för museets inträdesbiljetter. Enligt denna punkt finns det utöver den normala inträdesavgiften biljetter till rabattpris för bl.a. barn, ungdomar, studerande och pensionärer. Museet förbehåller sig också rätten att höja inträdesavgiften vid specialutställningar.

I underpunkt e förpliktas Guggenheimmuseet att samarbeta med andra museer i Helsingfors som en del av ett s.k. museikluster för nutidskonst och med andra konst- och kulturorganisationer i Finland och utomlands.

I punkt 6.4 om hur ett eventuellt finansieringsunderskott ska täckas konstateras det att om det i museets affärsverksamhet uppstår ett avsevärt finansieringsunderskott som inte kan täckas med museets egen finansiering ska parterna fall för fall förhandla om att täcka underskottet och om eventuella ändringar i museets verksamhet med beaktande av de avtal som understödsstiftelsen ingått och stiftelsens skyldigheter.

I avtalspunkt 7 föreskrivs det om förhandlingar som parterna ska inleda inom en rimlig tid innan avtalsperioden löper ut. Förhandlingarna gäller eventuellt utnyttjande av inlösningsrätten, eventuella behövliga reparationsinvesteringar i museibyggnaden och förlängning av avtalen mellan understödsstiftelsen och Guggenheimstiftelsen. Det konstateras i denna punkt att understödsstiftelsen avser att fortsätta museiverksamheten efter den första avtalsperioden på 20 år. Om museiverksamheten fortsätter kommer understödsstiftelsen att fortsätta betala ersättningarna för betalning av lånet för finansiering av museibygget.

I punkt 8 föreskrivs det om parternas medverkan för att genomföra projektet och i punkt 9 om tillkännagivanden, ändring av avtal, överföringsförbud, avtalets giltighet och upphörande, val av lag och uppgörelse av tvister.

I punkten om avtalets giltighet och upphörande konstateras det att avtalet träder i kraft när båda parter har undertecknat detta. Det konstateras dessutom i denna punkt att avtalet löper ut utan särskilda åtgärder om avtalsvillkoren i punkt 4 inte har uppfyllts före utgången av juni 2017 om inte parterna skriftligen har kommit överens om något annat.

Finansiering av uppförandet av museibyggnaden och tillämpande av reglerna om statligt stöd

Kostnaderna för byggandet i enlighet med förslaget Art in the City uppgår enligt Helsingfors stads kalkyler till 130 miljoner euro exklusive mervärdesskatt. Projektet har planerats med det antagandet att mervärdesskatten för byggkostnaderna inte räknas som kostnader för projektet.

Staden investerar 80 miljoner euro i fastighetsaktiebolaget genom specialbolaget och beviljar därutöver proprieborgen för det lån som fastighetsaktiebolaget upptar. Dessa stadens satsningar ska granskas också utifrån reglerna om statligt stöd. Inom tillämpningsområdet för reglerna om statligt stöd hör stöd som ges av ett offentligt samfund och som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Med företag avses enheter som bedriver ekonomisk verksamhet oberoende av deras juridiska form och finansieringsmodell. Fastighetsaktiebolagets verksamhet ska till sina huvuddeklar anses som ekonomisk verksamhet i den betydelse som avses i reglerna om statligt stöd eftersom bolaget hyr ut lokaler till understödsstiftelsen som i huvudsak driver ekonomisk verksamhet.

Vid sidan av den ekonomiska verksamheten har understödsstiftelsen, som driver Guggenheim Helsingfors museiverksamhet, ett betydligt stort antal lokaler och funktioner som inte är av ekonomisk karaktär. I underpunkterna 6.3 a–c i avtalet anges det som understödsstiftelsens skyldighet att tillhandahålla avgiftsfria funktioner och lokaler. De utgör en väsentlig del av museets lokaler och verksamheten i dessa är inte av ekonomisk karaktär. Den icke-ekonomiska verksamheten omfattar även museilokaler som reserveras för samlingar och en del av konserveringslokalerna. Till den icke-ekonomiska verksamheten hör dessutom bl.a. det av museet producerade museipedagogiska programmet om det erbjuds besökarna mot en liten avgift eller gratis. Den icke-ekonomiska verksamheten kan bedömas utgöra minst 20 procent av infrastrukturen och verksamheten. Nedan tillämpas en andel på 20 procent för klarhetens skull.

Fastighetsaktiebolagets verksamhet är ekonomisk verksamhet bara till de delar som gäller uthyrning av lokaler till understödsstiftelsen för ekonomisk verksamhet. Det av staden beviljade stödet för projektet hör på motsvarande sätt inom tillämpningsområdet för reglerna om statligt stöd bara till de delar som stödet täcker kostnaderna för ekonomisk verksamhet, vilka i detta fall motsvarar fyra femtedelar av de sammanlagda kostnaderna. I fråga om kapitalinvesteringen uppgår stödet däri-genom till högst 64 miljoner euro.

Stödbeloppet ingår i borgen och beräknas så att de totala finansieringskostnaderna, som omfattar räntan för lånet och en eventuell borgensavgift, jämförs med finansieringskostnaderna för ett motsvarande lån till marknadspris utan borgen. Skillnaden motsvarar stödbeloppet. Finansieringskostnaderna för de kommande åren ska diskonteras till nuvärde. Beloppet av det statliga stödet, som ingår i borgen, kan beräknas först efter att lånevillkoren fastställts. Det kalkylmässiga stödbeloppet uppgår till storleksklassen två miljoner euro beräknat enligt nuläget och för 30 års tid. Kalkylen om det statliga stödet som ingår i borgen såsom också kalkylen om det totala beloppet av statligt stöd som beviljas för projektet kommer att ingå i stadsstyrelsens beslut om verkställigheten av stadsfullmäktiges beslut i detta ärende.

Stödet beviljas i form av investeringsstöd för kultur och bevarande av kulturarvet med stöd av artikel 55 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 (den allmänna gruppundantagsförordningen). Understöd kan beviljas för kostnader som gäller investeringar i materiell och immateriell egendom. Stödbeloppet får inte överskrida skillnaden mellan de understödsdugliga kostnaderna och rörelsevinsten från investeringen. Om de understödsdugliga kostnaderna överskrider rörelsevinsten från investeringarna ska stödet återkrävas till dessa delar.

Med stöd av punkt 1 z i artikel 4 i gruppundantagsförordningen får investeringsstöd på högst 100 miljoner euro per projekt beviljas. Den sammanlagda proprieborgen som beviljas i form av en kapitalinvestering stannar på 100 miljoner euro. Tröskelvärdet överskrider inte heller i den situationen att staten beviljar byggprojektet befrielse från mervärdesskatt.

Stödmottagare är i fråga om både kapitalinvesteringen och borgen det fastighetsaktiebolag som bildas. Fastighetsaktiebolaget i fråga kommer att höra till Helsingfors stadskoncern. Det har inte fattats något beslut enligt vilket stödmottagaren är föremål för återbetalningskrav till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd regelstridigt och oförenligt med den inre marknaden, och stödmottagaren är inte ett företag i svårigheter i enlighet med gruppundantagsförordningen. Stödet uppfyller också de övriga förutsättningarna i de gemensamma reglerna enligt kapitel 1 i gruppundantagsförordningen.

En annons i efterhand avfattas om beviljandet av stödet och skickas till kommissionen i enlighet med bilaga II till den allmänna gruppundantagsförordningen. Arbets- och näringsministeriet lämnar in annonsen elektroniskt till kommissionen. Annonsen lämnas in när fastighetsaktiebolaget har bildats och detta har konstaterats genom stadsstyrelsens beslut.

Finansiering av museiverksamheten och tillämpande av reglerna om statligt stöd

Museets beräknade årliga inkomster består av inträdesavgifter, inkomster av företagssamarbete och övriga inkomster i samband med museiverksamhet. Det egna inkomstförvärvet beräknas uppgå till 9,9 miljoner euro om året. Kalkylerna baserar sig på antagandet att antalet besökare uppgår till 550 000 om året.

Driftsutgifterna beräknas uppgå till 11,6 miljoner euro om året. De största utgiftsposterna är kostnaderna för utställningsverksamheten (uppskattningsvis 3,2 miljoner euro) och personalkostnaderna (uppskattningsvis 3,9 miljoner euro). Det har dessutom gjorts en reservering på 0,5 miljoner euro för samlingsupphandlingar som inte ingår i omkostnaderna.

I arbetsgruppens promemoria beräknas stadens andel av de kalkylmässiga lokalkostnaderna för fastigheten uppgå till ca 6,5 miljoner euro om året. Kalkylen baserar sig på de beräknade byggkostnaderna. Som kostnader har räknats räntan på 3 %, avskrivningar på 3,3 %, hyran på 0,5 miljoner euro till staden och driftskostnader på 0,9 miljoner euro. Beloppet omfattar även kostnaderna för bolagsförvaltningen. Fastighetsaktiebolagets mål är inte att skapa vinst.

Med tanke på det statliga stödet hör ett dylikt stöd genom överlåtelse utan vederlag till tillämpningsområdet för den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen. Det är fråga om verksamhetsstöd för museets hyreskostnader för kultur och bevarande av kulturarvet med stöd av artikel 53 i kommissionens förordning nr 651/2014.

Stadens stöd till fastighetsaktiebolaget och fastighetsaktiebolagets stöd till understödsstiftelsen, sammanlagt 6,5 miljoner euro om året, överstiger inte tröskelvärdet (50 miljoner euro) i artikel 4. Beslut om det av staden beviljade verksamhetsstödet fattas i samband med att staden ingår ett avtal med fastighetsaktiebolaget om överlåtelse av rätten att använda tomten. En annons i efterhand avfattas om beviljandet av stödet och skickas till kommissionen.

Fastighetsaktiebolaget fattar beslut om att bevilja statligt stöd till understödsstiftelsen i samband med att bolaget ingår ett hyresavtal med understödsstiftelsen. Fastighetsaktiebolaget ska avfatta en annons i efterhand om beviljandet av stödet och skicka den till kommissionen. I denna fas ska fastighetsaktiebolaget anhålla om ett utlåtande om hyresbeloppet hos en oavhängig sakkunnig.

Fortsatt beredning

30.11.2016

Sj/8

Att projektet genomförs på det föreslagna sättet för med sig betydligt mycket privat finansiering. Modellen går ut på att mer än hälften av museets årliga omkostnader täcks med privat finansiering och museets egna inkomster. Om lokalkostnaderna differentieras i kalkylen täcker den privata finansieringen och museets egna inkomster mer än 80 procent av omkostnaderna. Museet Guggenheim Helsingfors inbringar avsevärda inkomster för staden om museiprojektet genomförs. På basis av utredningarna om projektet är dess konsekvenser för turismen betydligt stora och hållbara. Dessutom upplivar projektet staden och gagnar också de befintliga kulturaktörerna.

Meningen är att förberedelserna för museets verksamhet ska inledas genast efter att förutsättningarna för att underteckna avtalet har uppfyllts. Under byggtiden koncentrerar man sig inom museiverksamheten på att planera och verkställa det kommande programmet och på att genomföra program för allmänheten både i Finland och utomlands. Meningen är att genomföra helheten under byggtiden i samarbete med Solomon R. Guggenheim-stiftelsen.

Såsom det konstateras ovan är en av förutsättningarna för att projektet ska kunna genomföras att mervärdesskatten för byggandet av museet inte räknas som kostnader för projektet. Avsikten är att avgöra saken före utgången av 2016.

Om stadsfullmäktige för sin del beslutar förbinda sig till konstmuseiprojektet Guggenheim Helsingfors och beslutar bevilja proprieborgen, fortsätter beredningen av projektet vid stadens olika förvaltningar i samarbete med understödsstiftelsen. Viktiga frågor som ska beredas med tanke på helheten är bildandet av specialbolaget i stiftelsens och stadens gemensamma ägo och de handlingar som anknyter till detta. I beredningen av bolagsordningen och delägaravtalet kommer man att tillämpa de allmänna bolagsrättsliga principerna. Bolagsordningen och delägaravtalet föreläggs stadsstyrelsen separat i en senare fas.

Stadens finansiering till byggprojektet och de årliga lokalkostnaderna kommer att anvisas i de årliga budgetarna.

Stadsstyrelsen meddelar att om stadsfullmäktige för sin del beslutar godkänna avtalet mellan staden och understödsstiftelsen och förutsättningarna för stadens deltagande därigenom uppfylls, kommer stadsstyrelsen att uppmana

- stadskansliet att på stadens vägnar ansvara för beredningen av bildandet av specialbolaget och vid behov för beredningen av delägaravtalet för specialbolaget och att förelägga stadsstyrelsen handlingarna med anknytning till bildandet av bolaget

30.11.2016

Sj/8

- stadskansliet att i beredningen av budgeten beakta de nödvändiga anslagen för projektet
- stadsplaneringskontoret att ansvara för beredningen av den behövliga detaljplaneändringen
- stadskansliet att ta hand om beredningen av borgensförbindelsen, beräkningen av det stöd som ingår i borgen och bidra till att en annons om stödet avfattas och att borgensförbindelsen undertecknas

och bemyndiga stadsdirektören att göra små ändringar i avtalet mellan parterna och underteckna avtalet när förutsättningarna enligt avtalspunkt 4 har uppfyllts.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Atte Malmström, chef för koncernstyrningen, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, ledande stadsombudsman, telefon: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi
Henri Kähönen, näringslivsplanerare, telefon: 310 25020
henri.kahonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Guggenheim Tukisäätiön ja kaupungin välinen sopimus
- 2 GuggenheimHelsinki_MoreauKusunoki_Concept_Narrative
- 3 Guggenheim-museon talousarvio
- 4 Guggenheim-museon hallinnointimalli
- 5 Guggenheim-museohanketta koskeva työryhmämuistio
- 6 Guggenheim-museon aikataulu
- 7 Guggenheim-museon yksityiset_rahoittajat
- 8 Guggenheim Helsinki – Arvio hankkeen taloudellisista vaikutuksista
- 9 Opetus- ja kulttuuriministeriön ennakkollinen näkemys museoiden valtiotuosuusjärjestelmästä

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Säätiö

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Postadress
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

30.11.2016

Sj/8

Kaupunginhallitus 21.11.2016 § 1039

HEL 2016-011677 T 12 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää osaltaan hyväksyä liitteenä 1. olevan Helsingin kaupungin ja Guggenheim Helsingin Tukisäätiö sr:n välisen sopimuksen, joka koskee Guggenheim Helsinki -taidemuseohankkeen toteuttamista.

Hanke toteutetaan siten, että

- kaupungin osuus museorakennuksen rakentamiskustannuksista on rakentamisvaiheessa korkeintaan 80 miljoonaa euroa
- kaupungilla ei ole tuottovaatimuksia sijoittamansa pääomasijoituksensa osalta eikä kaupunki edellytä perustettavan kiinteistöosa-
keyhtiön perivän vuokraa, joka kattaisi investointikustannukset
- kaupunki ei peri vuokraa perustettavan kiinteistöosa-
keyhtiön käyttöön luovutettavasta tontista
- kaupungin enimmäisvastuu museorakennuksen vuotuisista tilakus-
tannuksista museotoiminnan käynnistymisen jälkeen on toteutunei-
den normaalitasoisten huolto- ja ylläpitokustannusten suuruinen.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää myöntää perustettavan kiinteistö-
osa-
keyhtiön rakennushanketta varten ottamille enintään 35 miljoonan
euron suuruisille rahalaitoslainoille omavelkaisen takauksen seuraavin
ehdoin: takaus myönnetään kiinteistöosa-
keyhtiön Guggenheim-muse-
on rakennuttamista varten nostaman lainan/lainojen ja niiden korkojen,
viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi,

- kaupungin takausvastuun enimmäismäärä on 35,5 miljoonaa euroa
- kiinteistöosa-
keyhtiön Guggenheim-museon rakennuttamista varten
nostaman lainan/lainojen tulee olla tasalyhenteisiä ja laina-
aikojen tulee olla enintään 30 vuotta (ensimmäisen lainan) ensimmäisestä
nostosta lukien
- kiinteistöosa-
keyhtiö antaa takauksen vastavakuudeksi vähintään
1,2 kertaa lainan/lainojen arvosta museorakennukseen kohdistuvia
parhaalla etusijalla olevia laitoskiinnityksiä

30.11.2016

Sj/8

- hankkeen kokonaisrahoituksen toteutumisesta on riittävät ja todennetut tiedot
- takauksesta voidaan periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio tilanteessa, jossa kiinteistöosakeyhtiö ei enää kuulu kaupunkikonserniin. Provisio lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että

- valtio on antanut ilmoituksen, jonka mukaan se tukee museon toimintaa samojen periaatteiden mukaisesti kuin muita valtion tuen piirissä olevia museoita
- museon rakentamiskustannusten arvonnisäverot eivät jää kaupungin, erillisyhtiön eikä kiinteistöosakeyhtiön kustannuksiksi
- Guggenheim Helsingin Tukisäätiö sr sitoutuu hankkeeseen ja allekirjoittaa yhdessä kaupungin kanssa liitteenä 1. olevan sopimuksen
- hanke toteutetaan Moreau Kusunoki Architectes -arkkitehtitoimiston Art in the City -ehdotuksen pohjalta.

Lisäksi hyväksyessään Guggenheim Helsinki taidemuseohankkeen toteuttamisen kaupunginvaltuusto päättää käynnistää myös "Helsinki kuvataidekaupunkina" -esityksen valmistelun. Esityksessä Helsinki selvittää keinoja edistää kaupunkimme kuvataidekentän kehittämistä kokonaisuutena muiltakin osin kuin Guggenheim-hankkeen kautta. Näitä keinoja voivat olla mm. galleriakenttää, työtiloja, taideapurahoja, taidekasvatusta ja kokoelmapolitiikkaa koskevat toimenpiteet kuten aikalaistaitteen hankintoja museoiden kokoelmiin. Mittaluokaltaan noin 2-4 miljoonan esitys keinoista tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi helmikuussa 2017.

Käsittely

21.11.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat Eeva Skult, Maija Tanninen-Mattila ja Henri Kähönen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:
Hannu Oskala:

30.11.2016

Sj/8

Lisäys päätökseen:

"Lisäksi hyväksyessään Guggenheim Helsinki taidemuseohankkeen toteuttamisen kaupunginvaltuusto päättää käynnistää myös "Helsinki kuvataidekaupunkina" -esityksen valmistelun. Esityksessä Helsinki selvittää keinoja edistää kaupunkimme kuvataidekentän kehittämistä kokonaisuutena muiltakin osin kuin Guggenheim-hankkeen kautta. Näitä keinoja voivat olla mm. galleriakenttää, työtiloja, taideapurahoja, taidekasvatusta ja kokoelmapolitiikkaa koskevat toimenpiteet kuten aikalaistaitteen hankintoja museoiden kokoelmiin. Mittalukultaan noin 2-4 miljoonan esitys keinoista tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi helmikuussa 2017."

Kannattaja: Lasse Männistö

Hylkäysehdotus:

Silvia Modig:

Kaupunginhallitus päättää hylätä Helsingin kaupungin ja Guggenheim Helsingin Tukisäätiön sr:n välisen sopimuksen taidemuseohankkeen toteuttamiseksi.

Kannattaja: Osku Pajamäki

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 6

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Mirka Vainikka

Poissa: 0

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan vastaehdotuksen äänin 0 - 9 (6 tyhjä).

30.11.2016

Sj/8

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Silvia Modigin hylkäysehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Mirka Vainikka

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Osku Pajamäki, Jorma Bergholm, Mirka Vainikka, Mika Raatikainen, Silvia Modig ja Veronika Honkasalo jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Osku Pajamäki jätti erivään mielipiteeseen liitteestä 10 ilmenevät perustelut.

07.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Sari-Anna Pennanen, Johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Henri Kähönen, Elinkeinoasiamies, puhelin: 310 25020
henri.kahonen(a)hel.fi